

Sygn. akt II KK 222/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Tomasz Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSA del. do SN Jerzy Skorupka

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Aleksandra Herzoga,
w sprawie **T. P.**

skazanego z art. 223 § 1 i in. k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na rozprawie w dniu 19 listopada 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 16 września 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 9 października 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do T. P. i przekazuje
sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

W sprawie niniejszej T. P. został, wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 9 października 2013 r., uznany winnym popełnienia, wspólnie ze współoskarżonym w tej sprawie, zarzucanego im przestępstwa z art. 223 § 1 w zb. z art. 157 § 2 w zw. z art. 11 § 2 i art. 57a § 1 k.k. i skazany za to na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z orzeczeniem także nawiązki na rzecz pokrzywdzonego. Od wyroku tego apelowali obrońcy obu oskarżonych, w tym obrońca T. P., który zarzucił obrazę prawa procesowego, a to art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k., oba w związku z art. 410 k.p.k. oraz rażącą niewspółmierność orzeczonej kary. Po rozpoznaniu tych środków odwoławczych, Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 16 września 2014 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację wywiódł w grudniu 2014 r. obrońca skazanego, podnosząc zarzuty obrazę art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. ze wskazaniem, że przekazane w dniu 12 listopada 2014 r. uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego uniemożliwia mu odniesienie się do argumentacji tego Sądu, jako że dotyczy ono wyłącznie drugiego z oskarżonych i brakuje w nim wywodów, które analizowałyby zarzuty apelacji wniesionej na rzecz T. P. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie obu wydanych w sprawie wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji. W odpowiedzi na tę kasację, prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Natomiast na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej wystąpił o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Rozpoznając tę kasację, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta wskazuje na zaistnienie w tej sprawie uchybienia, które powinno skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku.

Rzecz bowiem w tym, że w dniu 12 listopada 2014 r. obrońca rzeczywiście otrzymał z Sądu Okręgowego uzasadnienie, które odnosiło się jedynie do rozstrzygnięcia w tej sprawie kwestii związanych z apelacją współoskarżonego, a nie samego T. P. W związku z powyższym wywiódł on w grudniu 2014 r. kasację, w której zasadnie podnosił brak wypowiedzenia się Sądu drugiej instancji odnośnie do powodów uznania apelacji jego autorstwa za oczywiście bezzasadną. W dniu 17 stycznia 2015 r. zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału Sądu odwoławczego, kasacja ta została przyjęta, o czym obrońca został niezwłocznie powiadomiony (k.

32 i 53 tych akt). Już po jej przyjęciu, Przewodnicząca Wydziału uchyliła jednak, w dniu 27 stycznia 2015 r., swoje zarządzenie o przyjęciu tej skargi, podnosząc, że mimo złożonego w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia w części dotyczącej T. P., pisemne motywy w tym zakresie nie zostały dotąd sporządzone, a obrońcy przekazano omyłkowo uzasadnienie dotyczące drugiego ze współoskarżonych i że w związku z tym nakazano sędziemu sporządzenie uzasadnienia co do tego oskarżonego (k. 35 tych akt). Następnie zaś, po sporządzeniu w lutym 2015 r. uzasadnienia we wskazanym wyżej zakresie, przesłano je obrońcy, dołączając doń - podobnie jak to czyniono przy przesłaniu mu pierwszego z uzasadnień - standardowe pouczenie o możliwości wywiedzenia kasacji, a obrońca potwierdził jego otrzymanie w dniu 2 marca 2015 r. (k. 47-48). W dniu 9 czerwca 2015 r. Przewodnicząca Wydziału Sądu Okręgowego wydała zarządzenie o ponownym przyjęciu kasacji obrońcy oskarżonego T. Piętki, wniesionej w grudniu 2014 r. (k. 64), jako że po dniu 2 marca 2015 r. obrońca ten nie wywodził już żadnej innej kasacji. Wtedy to dopiero kasację tę doręczono także prokuratorowi, stosownie do art. 530 § 1 k.p.k.

Przedstawiony wyżej sposób procedowania wskazuje na zaistnienie w tej sprawie dość istotnych naruszeń prawa, które należy uznać za godzące w wymogi rzetelnego procesu, w tym wypadku w stadium po samej rozprawie odwoławczej, jako że wiążą się one z prawem oskarżonego do odwołania się w trybie kasacji od prawomocnego wyroku skazującego. Standardy te bowiem, jeżeli system prawny przewiduje kasację także tylko jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, powinny być dochowane w zakresie wynikającym z ustawy. Nie budzi zaś wątpliwości w tej sprawie, że mimo złożenia przez obrońcę, z zachowaniem terminów ustawowych, wniosku o uzasadnienie wyroku, uzasadnienia takiego nie sporządzono we właściwym czasie i przesłano obrońcy jedynie uzasadnienie dotyczące drugiego z oskarżonych, którego on nie bronił. Dawało mu to asumpt ku temu, aby wywieść kasację ze wskazaniem, że Sąd odwoławczy nie wypowiedział się w kwestii apelacji strony, którą obrońca ten reprezentował. Złożona przezeń kasacja została przyjęta przez uprawniony organ wewnątrzsądowy bez uprzedniego zbadania, czy doszło do sporządzenia i doręczenia obrońcy uzasadnienia wyroku w zakresie dotyczącym jego mandanta. Następnie zaś, gdy zorientowano się - po przyjęciu tej

skargi i powiadomieniu o tym samego jej autora – że zaistniał brak pisemnego uzasadnienia, doszło do uchylecia przez Przewodniczącą Wydziału uprzedniej decyzji o przyjęciu omawianego środka zaskarżenia.

Można by w tym miejscu stwierdzić, że w wyniku powyższej decyzji doszło do naprawienia uprzednich nieprawidłowości przez sporządzenie nieistniejącego dotąd uzasadnienia i przekazania go skarżącemu, z pouczeniem o możliwości wniesienia teraz kasacji dla przeprowadzenia przez Sąd Najwyższy kontroli prawidłowości orzeczenia wydanego przez Sąd odwoławczy, w aspekcie ewentualnych naruszeń prawa materialnego lub procesowego. Skarżący zaś z tej możliwości nie skorzystał. Podtrzymał tym samym zarzut poprzednio wniesionej kasacji o braku ustosunkowania się Sądu do zarzutów apelacji, którą wnosił, choć obecnie do zarzutów tych odniesiono się.

Rzecz jednak w tym, że samo postąpienie Przewodniczącej Wydziału nastąpiło w sposób, którego procedura karna w ogóle nie przewiduje. W przypadku bowiem kasacji, podobnie jak przy zwykłym środku odwoławczym, możliwe jest tylko albo przyjęcie takiej skargi albo odmowa jej przyjęcia. Nie ma natomiast możliwości zmiany przez organ uprawniony do podejmowania decyzji w kwestii przyjęcia środka zaskarżenia uprzedniej decyzji w tym przedmiocie. Przyjęta kasacja powinna być zatem przekazana Sądowi Najwyższemu, po uprzednim doręczeniu jej odpisu prokuratorowi. **Niedopuszczalne jest natomiast sporządzanie uzasadnienia wyroku, którego do tej pory nie było, dopiero po przyjęciu takiego środka zaskarżenia. Nie ma przy tym znaczenia, jaki był powód dotychczasowego braku uzasadnienia wyroku w określonej części i przekazania uprzednio autorowi kasacji uzasadnienia tego orzeczenia w innym podmiotowo zakresie. Sąd nie może bowiem sporządzać uzasadnienia wyroku, znając już treść skargi kasacyjnej, czyniąc to po uprzednim, niezgodnym z prawem, uchyleciu decyzji o przyjęciu kasacji. Uzasadnienie orzeczenia, gdy czyni się to na wniosek strony, powinno być sporządzone po wpłynięciu takiego wniosku w terminie wynikającym z art. 457 § 1 k.p.k., z uwzględnieniem art. 423 k.p.k., a więc w sytuacji, gdy w ogóle nie jest jeszcze znane stanowisko strony w kwestii ewentualnego wywiedzenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia.** Powyższy pogląd wynika zresztą także z

szeregu judykatów Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki SN: z dnia 11 maja 2005 r., III KK 248/04, OSNKW 2005, z. 9, poz. 82, z dnia 8 września 2005 r., II KK 373/04, LEX nr 200225, czy z dnia 4 kwietnia 2012 r., III KK 261/11, LEX nr 1163198). W orzeczeniach tych wskazano, że ani uzupełnianie wcześniej sporządzonego uzasadnienia, ani jego sporządzenie, nie jest możliwe po uprzednim przyjęciu kasacji.

Poczynione wywody wskazują, że kasacja wniesiona w tej sprawie przez obrońcę jest zasadna, jako że w momencie jej składania skarżący dysponował uzasadnieniem, które nie odnosiło się w ogóle do apelacji, jaką wywiódł uprzednio odnośnie do skazania oskarżonego, którego reprezentował, a uchylenie decyzji o przyjęciu tej skargi było niezgodne z prawem procesowym. Zatem późniejsze sporządzenie uzasadnienia odnoszącego się już do oskarżonego T. P. nie może konwalidować tego uchybienia. Tym samym zaistniałe naruszenia dotyczą tylko zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego. Dlatego też jedynie ten wyrok podlega uchyleniu, z przekazaniem sprawy wskazanego wyżej oskarżonego do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W ponownym postępowaniu odwoławczym w tej sprawie, Sąd Okręgowy będzie musiał raz jeszcze rozpoznać apelację dotyczącą wskazanego wyżej oskarżonego. Gdyby zaś w związku z wydanym wyrokiem wystąpiono o jego uzasadnienie, sporządzić je z zachowaniem przepisów procedury karnej, zarówno co do treści tej czynności, jak i terminu, w jakim powinno to nastąpić.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku.

kc